

Länspensionärsrådet och tillgänglighetsrådet Region Norrbotten

Tid och plats

2020-12-04 klockan 12.30-15.35 via telefon och Skype

Beslutande länspensionärsrådet

Linda Frohm (M), ordförande

Gunnel Jonsson (C)

Lennart Åström (S)

Larry Nilsson, PRO

Eivy Blomdahl, PRO

Åke Bolmgren, PRO

Siv Nilsson, SKPF

Karin Liljestrand, SKPF

Mona Wilsson, SPF

Beslutande tillgänglighetsråd Region Norrbotten

Linda Frohm (M), ordförande

Erika Sjöo (SJVP)

Elisabeth Lindberg (S)

Från klockan 13.00

Beatrice Öman,
Norrbottens Kommuner

till klockan 15.00

Johannes Sundelin,

Norrbottens Kommuner

Jan-Erik Nilsson,

Funktionsrätt Norrbotten

Inger Johansson,

Funktionsrätt Norrbotten

Margaretha Lindblom,

Funktionsrätt Norrbotten

Stefan Simonsson,

Funktionsrätt Norrbotten

Hjördis Lindström, SRF

Justerat den

Linda Frohm (M), ordförande

Karin Liljestrand, justerare

Jan-Erik Nilsson, justerare

1 § Sammanträdet öppnas

Linda öppnar sammanträdet och hälsar ledamöterna välkomna till patientrådets första möte som hålls helt på distans.

Upprop genomförs för respektive råd.

2 § Val av protokolljusterare

Karin Liljestrand väljs att justera protokollet för läns pensionärsrådet.

Jan-Erik Nilsson väljs att justera protokollet för tillgänglighetsråd Region Norrbotten.

3 § Godkännande av dagordning och anmälan av övriga frågor

Linda informerar om att patientråden har ovanligt få ärenden på dagordningen för att lämna plats åt dagens föreläsare. Mycket information finns däremot att läsa i minnesanteckningarna från beredningsutskottet. Precis som Stefan föreslog vid förra sammanträdet har minnesanteckningarna skickats tillsammans med kallelsen till detta sammanträde.

Information som finns i beredningsutskottens minnesanteckningar:

- Corona/covid-19.
- Omställningsarbetet.
- Hjälpmedels- och materialförsörjningen.
- Granskning av äldreboende och hemsjukvård för att säkerställa att personer som avlidit på grund av pandemin fått den bästa vården.
- SveDem-skrivelsen i regionstyrelsen.
- Inspel till den strategiska planen.
- Sänkning av bidrag till pensionärsorganisationer.
- Parkeringar vid Sunderby sjukhus.

Anmälan om övriga frågor

Patientråden beslutar att godkänna dagordningen med sju övriga frågor.

IVO-granskning av äldrevård.

Försvunna covid-prover i Älvsbyn.

Covid-test för synskadade.

Sjukresor.

Bussgods.

Mammografibussarna.

Verksamhetsbidrag till pensionärsorganisationer.

4 § Beslut om sammanträdesplan för 2021

Patientråden beslutar att fastställa fyra sammanträdesdatum för 2021.

26 februari
21 april
17 september
2 december

För kännedom har patientrådets beredningsutskott också beslutat om sammanträdesdatum för 2021.

4 februari
9 april
31 augusti
18 november

5 § Regionens strategiska plan

Linda informerar om att regionens strategiska plan fastställdes av regionfullmäktige den 25 november 2020. Patientråden ska nu bevaka innehållet i sina inspel till den strategiska planen för att se vilka arbeten som genomförs under 2021.

Långt ifrån alla inspel syns i den strategiska planen. Planen är övergripande och beslut om verksamhetsförbättringar tas på andra nivåer. Samtidigt pågår det arbeten inom regionen med koppling till inspelen. Exempelvis finns ett ärende som bland annat innehåller förslag på förlängt åldersspann för screening av bröstcancer. I ärendet föreslås en förkortning av undersökningsintervallen i enlighet med socialstyrelsens rekommendationer. För att klara detta utökas regionens kapacitet genom investering av fast utrustning på samtliga sjukhus och uppdatering av utrustning där det behövs. Samtidigt föreslås en höjning av ålder för undersökning från 74 år till 80 år.

Jan-Erik uppmärksammar att det förekommer allmän screening av prostatacancer i vissa regioner. Det är hans önskemål att Norrbotten gör likadant. Linda svarar att hon tar med sig önskemålet i det fortsatta arbetet men att det inte är helt enkelt eftersom forskningen inte är tydlig med vilken väg som är rätt att gå. Frågan är dock uppmärksammat till verksamhetsledningen vid tidigare tillfällen. Det har resulterat i en förändring av beställningarna till hälsocentralerna för år 2021 gällande hälsosamtal med 40-, 50- och 60-åringar. Vid samtalen med manliga 50- och 60-åringar ska hälsocentralerna lämna information om prostatacancer. Samtidigt ska hälsocentralerna informera om för- och nackdelar med PSA-prov samt erbjuda möjligheten att ta prov.

6 § Information om samordnad utveckling för god och nära vård

Nationell utredning

Särskilda utredaren Anna Nergårdh har haft uppdraget att leda utredningen Samordnad utveckling för god och nära vård (S2017:01) sedan 2017. Anna informerar patientråden om arbetet och svarar på ledamöternas frågor.

Annas bilder bifogas till protokollet som bilaga 1.

Mer läsning finns på utredningens hemsida där det även finns rapporter att ladda ner. www.sou.gov.se/godochnaravard

Regional verksamhet

Anna Engman, utvecklingsledare i Region Norrbotten, informerar om det lokala arbetet med samordnad planering som är en av de centrala delarna i god och nära vård. Anna svarar på ledamöternas frågor.

Annas bilder bifogas till protokollet som bilaga 2.

7 § Övriga frågor

IVO-granskning av äldrevård

Karin frågar Linda om resultatet av den granskning som Inspektionen för vård och omsorg (IVO) gjort.

Linda svarar att IVO gjort en tillsyn av Region Norrbottens ansvar när det gäller medicinsk vård och behandling till äldre personer med misstänkt eller konstaterad covid-19 som bor på särskilt boende. I tillsynen har IVO bland annat granskat om det gjorts individuella bedömningar avseende behov av vårdnivå för dessa personer och om de fått den vård och behandling de haft behov av. Den fördjupade tillsynen har genomförts vid tre primärvårdsverksamheter i Norrbotten.

- Hällans hälsocentral, Region Norrbotten; ansvarar för läkarinsatserna vid Norrgårdens särskilda boende i Piteå.
- Laponia hälsocentral, Region Norrbotten; ansvarar för läkarinsatserna vid Forsgläntans särskilda boende i Gällivare.
- Cederkliniken vårdcentral, Praktikertjänst AB; ansvarar för läkarinsatserna vid Ängsgårdens särskilda boende i Piteå.

Precis som i många andra regioner delar IVO ut skarp kritik. I Norrbotten gäller det främst brister inom tre områden.

- Äldre som bor på särskilt boende har inte fått vård och behandling utifrån den enskildes behov vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Ställningstagande om och genomförande av vård i livets slutskede har inte skett i enlighet med gällande regelverk för äldre som bor på särskilt boende.

- Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 på grund av brister i primärvårdens patientjournaler.

Linda understryker att resultatet av granskningen är oacceptabel. Det har därför delats ut ett nytt uppdrag till regiondirektören att genomlys verksamheten på samtliga hälsocentraler för att få en samlad bild av hur vården fungerat sedan utbrottet av pandemin.

Karin meddelar att hon framöver tar upp frågan i det kommunala pensionärsrådet (KPR). Mona välkomnar en översyn av hela verksamheten. Eivy påtalar att brister även förekommit innan pandemin. Lennart undrar om patientnämnden har haft några ärenden med koppling till detta och önskar i så fall en redovisning.

Siv föreslår att regionen utser en ansvarig läkare för respektive boende. Linda informerar om att detta blir mer och mer vanligt på några håll medan andra områden har det svårare eftersom vissa hälsocentraler har få eller inga fast anställda läkare.

Försvunna covid-prover i Älvsbyn

Lennart uppmärksammar att media nyligt rapporterat om försvunna covid-prover i Älvsbyn och undrar vad som händer i frågan.

Chefläkare Pia Näsvall informerar om att ett antal prover har försvunnit. En händelseanalys är påbörjad för att ta reda på och försöka förstå vad som har hänt. Det handlar både om att undvika att det händer igen och att kunna erbjuda immunitetstest till de personer där man vet att prover försvunnit.

Lennart frågar vidare om smittspridningen i Älvsbyn kan kopplas till de försvunna proverna. Pia svarar att det inte borde spela någon roll. Alla som uppvisar symptom har ett ansvar att stanna hemma oavsett provtagning eller inte.

Patientråden har möjlighet att återkomma till frågan under kommande sammanträde när mer fakta finns.

Covid-test för synskadade

Hjördis delar en berättelse om en synskadad person i Boden som ville testa sig för covid. Efter kontakt med 1177 blev personen hänvisad till webben. Hjördis uppmärksammar den omöjliga situationen för personer som inte har dator eller inte kan använda dator. Linda tackar för informationen och tar den med sig i det fortsatta arbetet med tillgänglighet.

Sjukresor

Stefan återkommer till frågan om samåkning vid sjukresor med taxi och undrar samtidigt hur det ser ut i andra regioner.

Linda svarar att hon inte på rak arm vet hur det ser ut i olika regioner. I Norrbotten är beslutet att patienter kan åka två i bilen om man är symptomfri och att det finns skyddsutrustning samt rutiner för städning av bil. Regionen har inte resurser i form av tillräckligt många bilar för ensamt åkande. Genom samåkning vid behov minskas risken att någon tvingas avstå vård på grund av transportproblem. Parallellt med detta har regionen också arbetat med att anpassa busstrafiken för säkrare resande.

Karin tycker att sjukresor är en trovärdighetsfråga. Stefan menar att det borde finnas rekommendationer om att patienter åker själv när det går. Linda tar med sig frågan i det fortsatta arbetet.

Bussgods

Jan-Erik frågar Linda om bussgods och undrar om verksamheten ger intäkter eller utgifter.

Linda informerar om att bussgods inte genererar några intäkter till regionen. Däremot har länstrafiken haft intäkter från bussgods på drygt en miljon kronor men detta äts upp av länstrafikens stora underskott totalt.

Mammografibussarna

Lennart frågar vad som kommer att hända med mammografibussarna efter att regionen investerat i fast utrustning på samtliga sjukhus.

Linda svarar att bussarna används fram till att alla fasta investeringar är klara. Sedan kommer bussarna att säljas.

Lennarts förhoppning är att regionen kan utöka testverksamheten och nämner även prostatacancer som exempel.

Verksamhetsbidrag till pensionärsorganisationer

Siv återkommer till frågan om minskat verksamhetsbidrag till pensionärsorganisationerna. Hon undrar vilka bedömningsgrunder som använts eftersom hon uppfattar att regionen inte gjort lika för alla pensionärsorganisationer.

Linda upprepar hela svaret som finns i minnesanteckningarna från beredningsutskottens sammanträde.

Länspensionärsrådet har tidigare frågat varför sänkningen av verksamhetsbidraget till Svenska kommunalpensionärernas förbund (SKPF) och Pensionärernas riksorganisation (PRO) blev just 16,5 procent. Detta ses som en särställning när effektiviseringskraven var på 10 procent.

Svar från Anna Lindberg, regional utvecklingsdirektör, och Kristina Nilsson, kulturchef.

Regionala utvecklingsnämnden berörs liksom regionens alla verksamhet av ett effektiviseringskrav på 10 procent. Det innebär för nämnden att ramarna ska minskas med cirka 30 miljoner kronor under perioden 2020-2022. Av

direktiven framgår det inte att respektive post ska få en sänkning med 10 procent. Regionala utvecklingsnämnden har gjort en samlad bedömning hur effektiviseringen ska hanteras utifrån uppsatta mål i planer och program. Det innebär att posterna påverkas olika av effektiviseringen. För 2020 var distriktpensionärsorganisationerna inte bland de prioriterade områdena och fick en minskning med 16,5 procent.

Beslut om verksamhetsstöd togs av regionala utvecklingsnämnden i ärendet vidarefördelning av kulturstöd den 5 november 2019. Gällande vidarefördelningen av kulturstöd 2020 har följande prioriterats.

- Verksamhetsbidrag till Norrbottens kulturinstitutioner.
- Folkbildning.
- Kulturorganisationer med fokus på nationella minoriteter och urfolket samernas språk och kultur.
- Kulturorganisationer med fokus på arrangörsstärkande insatser.
- Kulturorganisationer som infrastrukturellt stärker det professionella dansområdet.
- Norrbottens stipendier inom kultur och idrott.
- Projektstöd riktade till Norrbottens fria kulturliv och professionella kulturskapare.

Prioriteringarna går i linje med "Kulturpolitiskt positionspapper - Kultur i Norr" som antogs av regionala utvecklingsnämnden den 30 september 2019 där gemensam kulturpolitisk vilja för de fyra norrlänen lyfts fram.

Av svaret går det inte att utläsa om de olika länsomfattande pensionärsorganisationerna får olika stor sänkning av bidrag för 2020.

Siv påtalar vikten av pensionärsorganisationernas verksamheter för att förebygga ensamhet. Hon önskar att regionen till nästa år är uppmärksam på det viktiga arbete som organisationerna gör. Åke instämmer.

Karin berättar att Region Västerbotten tillsammans med pensionärsorganisationerna skickat brev till alla medlemmar.

Mona påminner om extra statliga pengar som kommuner kan söka för vissa aktiviteter. Hon söker rätt på mer information till nästa möte.

Linda tar med sig frågan hur man kan öka kunskapen om ökade intäkter till pensionärsorganisationerna via andra vägar än bidrag från regionala utvecklingsnämnden.

8 § Sammanträdet avslutas

Linda tackar för ledamöternas engagemang och avslutar sammanträdet.